

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-11 ta' Mejju, 2004

Citazzjoni Numru. 1588/2000/1

Schembri & Sons Limited

Versus

Emmanuel u Marthese konjuġi Cutajar

F'din il-kawża s-soċjetà attriċi qiegħda titlob il-ħlas ta' ħamest elef tliet mija u tlieta u sittin lira u wieħed u sebgħin ċenteżmu (Lm5,363.71), prezz ta' *prestressed slabs* mibjugħa u konsenjati lill-konvenuti; qiegħda titlob ukoll l-imgħax mill-24 ta' Settembru 1998 sa meta jsir il-ħlas, u l-ispejjeż, fosthom dawk tal-mandat ta' qbid numru 2523/2000.

Il-konvenuti ressqu dawn l-eċċezzjonijiet:

1. L-eċċipjenti Marthese Cutajar ma hijiex legittima kontradittriċi u tħarrket għalhejn; għalhekk għandha tinħeles mill-ħarsien tal-gudizzju, bl-ispejjeż kontra s-soċjetà attriċi;

2. L-azzjoni hija intempestiva għax il-ftehim bejn il-partijiet kien illi l-ħlas isir meta l-eċċipjent ikun lesta l-blokka kollha u jithallas mingħand terzi; u

3. f'kull każ, is-somma mitluba hija wisq u għandha tingħata somma anqas.

Il-konvenut jaħdem fil-ġebel, u s-soċjetà attriċi kienet biegħet u ikkonsenjatlu kwantità ta' *prestressed slabs* għax-xogħol tiegħu. Billi x-xiri ta' dawk il-planki kien att normali ta' ġestjoni tas-sengħa tal-konvenut, seta' jagħmlu waħdu, skond l-art. 1324 tal-Kodiċi Ċivili, u dwaru seta' wkoll ikun imħarrek waħdu, mingħajr il-ħtieġa li tkun imħarrka wkoll martu l-konvenuta. Dan ifisser biss iżda, illi l-konvenut waħdu seta' jorbot lill-komunjoni ta' l-akkwisti; ma jfissirx illi martu, bħala parteċipi fil-komunjoni, ma għandha ebda interess fin-negozju. Għalhekk, għalkemm huwa minnu illi din il-kawża setgħet issir kontra l-konvenut waħdu, u kundanna kontra l-konvenut imħarrek waħdu kienet torbot lill-komunjoni, madankollu, ladarba l-konvenuta wkoll għandha sehem fil-komunjoni, ma tistax tinħeles mill-ħarsien tal-ġudizzju.

L-ewwel eċċezzjoni hija għalhekk miċħuda.

It-tieni eċċezzjoni tgħid illi kien hemm ftehim bejn il-partijiet illi l-konvenut iħallas meta hu jithallas minn terzi, li kienu qabbduh jagħmlilhom ix-xogħol ta' bini li għalih kien xtara l-planki. Is-soċjetà attriċi tiċħad li kien hemm ftehim bħal dak.

Il-qorti ma temminx li tassew sar dan il-ftehim. Is-soċjetà attriċi ma kinitx parti fil-ftehim bejn il-konvenut u l-klijenti tiegħu u għalhekk il-qorti ma tistax realistikament tistenna jew temmen illi s-soċjetà attriċi kienet sejra tassogġetta l-jedd tagħha għal ħlas għall-kondizzjonijiet li setgħu kienu stipulati bejn il-konvenut u l-klijenti tiegħu.

It-tieni eċċezzjoni wkoll hija għalhekk miċħuda.

It-tielet eċċezzjoni hija illi s-somma mitluba hija wisq.

Mix-xhieda ħareġ illi l-prezz li qiegħa titlob is-soċjetà attriċi huwa għall-materjal u t-tqegħid, iżda fil-fatt ġara illi parti mit-tqegħid ma sarx mis-soċjetà attriċi¹. Is-soċjetà attriċi tagħraf illi għandu jsir tnaqqis għal dan u fil-fatt f'kont rivedut maħruġ waqt li kienet miexja l-kawża² naqqset

¹ Ara x-xhieda ta' Michael Farrugia fis-seduta tad-9 ta' Mejju 2002, fol. 39.

² Fol. 54.

erba' mija u tlieta u erbgħin lira u tlieta u tletin ċenteżmu (Lm443.33), u l-bilanċ għalhekk niżel minn ħamest elef tliet mija u tlieta u sittin lira u wieħed u sebgħin ċenteżmu (Lm5,363.71) għal erbat elef disa' mija u għoxrin lira u tmienja u tletin ċenteżmu (Lm4,920.38).

Il-konvenut qal ukoll illi daħal fi spejjeż ta' *crane* u jippretendi illi dawn l-ispejjeż jitnaqqsu wkoll. Billi, iżda, ma weriex ir-riċevuti relattivi, il-qorti ma tistax tqis din it-talba. Barra minn hekk, ma ntwera ebda kunteġġ u għalhekk ma jistax jingħad jekk dawn l-ispejjeż tal-*crane* humiex għa magħduda fis-somma ta' erba' mija u tlieta u erbgħin lira u tlieta u tletin ċenteżmu (Lm443.33) li tnaqqset mill-kont.

Fl-10 ta' Novembru 1999, qabel ma nfetħet il-kawża, kien sar ukoll ħlas ta' tliet mija u tlieta u sittin lira u wieħed u sebgħin ċenteżmu (Lm363.71), u l-bilanċ għalhekk ikompli jonqos għal erbat elef ħames mija u sitta u ħamsin lira u sebgħa u sittin ċenteżmu (Lm4,556.67).

It-tielet eċċezzjoni għalhekk hija milqugħa fis-sens illi mis-somma mitluba mill-attriċi għandu jsir tnaqqis ta' erba' mija u tlieta u erbgħin lira u tlieta u tletin ċenteżmu (Lm443.33) u ta' tliet mija u tlieta u sittin lira u wieħed u sebgħin ċenteżmu (Lm363.71) biex jifdal bilanċ ta' erbat elef ħames mija u sitta u ħamsin lira u sebgħa u sittin ċenteżmu (Lm4,556.67).

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi tikkundanna lill-konvenuti jħallsu lis-soċjetà attriċi s-somma ta' erbat elef ħames mija u sitta u ħamsin lira u sebgħa u sittin ċenteżmu (Lm4,556.67), flimkien ma' l-imgħaxijiet kummerċjali mitluba fiċ-ċitazzjoni. L-ispejjeż jinqasmu hekk: parti minn sitta ($\frac{1}{6}$) tħallasha s-soċjetà attriċi u ħames partijiet minn sitta ($\frac{5}{6}$) jħallsuhom il-konvenuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----